

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Лоханова Н.О. _____

(підпис)

“ ___ ” травня 2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 6.030509 Облік і аудит
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою Облік і аудит
(назва освітньої програми)

на тему: «Облік і контроль основних засобів (на прикладі ТОВ «ЦЕМЕНТ»)»

Виконавець:

студентка 42 групи ОЕФ

Коти́га Тетяна Володи́мирівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Добру́нік Тетяна Пили́півна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Одеса 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.....	6
1.1. Сутність та класифікація основних засобів: економічний та обліковий аспекти.....	6
1.2. Нормативно-законодавче регулювання обліку основних засобів.....	13
1.3. Проблемні питання обліку основних засобів та нарахування амортизації	20
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ «ЦЕМЕНТ».....	26
2.1. Загальна організаційно-економічна характеристика діяльності ТОВ «ЦЕМЕНТ».....	26
2.2. Первинний облік стану та руху основних засобів.....	39
2.3. Практика ведення синтетичного та аналітичного обліку основних засобів на підприємстві.....	44
РОЗДІЛ 3. ДІЮЧА СИСТЕМА АНАЛІЗУ І КОНТРОЛЮ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТОВ «ЦЕМЕНТ» ТА НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ...	53
3.1. Аналіз стану, руху та ефективності використання основних засобів підприємства.....	53
3.2. Організація і методика проведення контролю основних засобів.....	61
3.3. Шляхи удосконалення обліку, аналізу та контролю основних засобів у ТОВ «ЦЕМЕНТ».....	68
ВИСНОВКИ	74
Список використаних джерел	79
Додатки	

ВСТУП

Актуальність теми. Ефективне функціонування суб'єктів господарювання, підвищення їх конкурентоспроможності в умовах ринкової економіки можливе завдяки збалансованому використанню виробничо-ресурсного потенціалу, одним із елементів якого є основні засоби. В умовах гострого дефіциту інвестиційних ресурсів перед підприємствами постає першочергове завдання своєчасного оновлення та підвищення ефективності використання основних засобів, як важливого матеріального елементу збільшення обсягів виробництва продукції, що в значній мірі визначає стабільний фінансовий стан та виробничий потенціал підприємства.

Актуальність даної теми полягає в тому, що для успішного функціонування підприємств в умовах активізації ринкових відносин вирішальне значення має оновлення та ефективність застосування виробничих потужностей задля виробництва та реалізації своєї продукції або виконання робіт та надання послуг. Тільки постійне оновлення та ефективне використання виробничо-ресурсного потенціалу дасть змогу підприємствам виробляти конкурентоспроможну продукцію, задовольняти попит в умовах мінливого ринкового середовища,

Ефективне управління суб'єктом господарювання можливе тільки за умови забезпечення необхідною інформацією для прийняття управлінських рішень через належну організацію бухгалтерського обліку та контролю. Для прийняття оперативних і тактичних рішень по управлінню підприємством в умовах постійно мінливої ринкової кон'юнктури і конкуренції товаровиробників необхідна своєчасна й достовірна обліково-аналітична інформація.

Дослідженням проблемних питань обліку, контролю та аналізу основних засобів в умовах трансформаційних змін національної економіки займалися наступні вчені: Бутинець Т.А., Блонська В.Г., Бондар М.І., Бондаренко Н.М., Гуцаленко Л.В., Кузіна Р.В., Стригуль Л.С., Яцункська О.С. та інші.

Проте питання формування вискоєфективної системи обліку та контролю основних засобів, яка буде сприяти надходженню та обробці якісної інформації для потреб управління і пошуку на цій основі способів підвищення ефективності їх використання, потребують більш глибокого та детального вивчення на рівні конкретного підприємства з метою зростання прибутковості підприємства і зміцнення його конкурентних позицій на ринку. Зазначені проблеми визначили вибір теми кваліфікаційної роботи та її актуальність.

Мета і завдання дослідження. Метою кваліфікаційної роботи є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо організації обліку і контролю основних засобів та виявлення альтернативних напрямків їх ефективного використання з метою забезпечення стійкого функціонування підприємства в сучасних умовах господарювання.

Відповідно до визначеної мети під час виконання кваліфікаційної роботи необхідно вирішити такі основні завдання:

- дослідити сутність основних засобів як економічної категорії та об'єкту обліку;
- вивчити нормативно-правове регулювання та теоретичні основи обліку основних засобів з урахуванням облікового та податкового законодавства;
- розглянути проблемні питання обліку, оцінки основних засобів та нарахування амортизації;
- надати організаційно-економічну характеристику об'єкта дослідження;
- охарактеризувати первинні документи для обліку стану та руху основних засобів;
- проаналізувати і оцінити діючу систему обліку надходження та вибуття основних засобів на підприємстві;
- проаналізувати сучасний стан рівня забезпеченості і якісного складу основних засобів.
- провести оцінку ефективності використання основних засобів;
- зазначити основні аспекти організації та методики проведення контролю основних засобів;

- вивчити діючу практику організації внутрішнього контролю на підприємстві;

- узагальнити інформацію та надати пропозиції стосовно удосконалення обліку основних засобів та дієвості внутрішнього контролю на підприємстві з метою підвищення ефективності управління основними засобами підприємства.

Об'єктом дослідження є господарська діяльність ТОВ «ЦЕМЕНТ» в частині операцій, які пов'язані з надходженням та використанням основних засобів підприємства.

Предметом дослідження є теоретико-методичні основи та практичні аспекти обліку та контролю основних засобів підприємства.

Методи дослідження. У процесі дослідження використовувалися наступні методи: монографічний (вивчення вітчизняного та світового досвіду визначення категорії «основні засоби»), абстрактно-логічний (теоретичні узагальнення і формування висновків), системного аналізу (аналіз економічного стану досліджуваного товариства), економіко-статистичний (при проведенні аналізу стану, руху та ефективності використання основних засобів), та інші.

Інформаційною базою дослідження слугували законодавчі та нормативно-правові акти з питань обліку основних засобів, звітні дані Держкомстату України, фінансова, податкова і статистична звітність ТОВ «ЦЕМЕНТ», матеріали науково-практичних конференцій, професійних періодичних видань. У процесі написання роботи досліджені і використані наукові праці провідних вітчизняних вчених з проблематики обліку та контролю за станом, рухом та використанням основних засобів.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатами проведеного дослідження опубліковано тези:

Котиґа Т.В. Організаційно-методичні аспекти обліку основних засобів *Напрями розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації*. Тези доповідей V Міжнародної студентської науково-практичної інтернетконференції. – Одеса: ОНЕУ, 2019. С.73-75.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі, яка виконана за програмою підготовки бакалаврів зі спеціальності «Облік та аудит», зроблено теоретичне узагальнення сутності категорії «основні засоби» з економічної та бухгалтерської точки зору, наведена їх класифікація з урахуванням вимог бухгалтерського та податкового законодавства та наведено вирішення завдань, що полягають у розробці практичних рекомендацій щодо методики відображення в обліку операцій, пов'язаних з рухом основних засобів підприємства. Розглянуто ефективність використання основних засобів та функціонування підприємства, наведені пропозиції щодо вдосконалення системи формування облікової інформації та внутрішнього контролю на ТОВ «ЦЕМЕНТ».

За результатами дослідження встановлено, що основним напрямком діяльності ТОВ «ЦЕМЕНТ» є виробництво та реалізація цементу: портландцемент та шлаковий цемент. ТОВ «ЦЕМЕНТ» оподатковується за загальною системою оподаткування зі сплатою податку на прибуток та інших податків та зборів згідно Податкового Кодексу України.

Аналіз основних показників виробничо-господарської діяльності на ТОВ «ЦЕМЕНТ» показав, що підприємство володіє достатнім виробничо-ресурсним потенціалом і за аналізований період досягло істотного результату щодо збільшення виручки від реалізації продукції та наданих послуг. Це у свою чергу забезпечило стабілізацію і збільшення фінансового результату операційної діяльності підприємства. ТОВ «ЦЕМЕНТ» здійснює свою операційну діяльність прибутково, ефективність основної діяльності за показником рентабельності продукції є досить значною, проте ефективність продаж, яка показує скільки операційного прибутку отриману у розрахунку на 1 гривню виручки від реалізації продукції залишається низькою.

Щодо забезпечення підприємства основними елементами виробничо-ресурсного потенціалу, то слід відмітити, що вартість основних засобів на

протязі досліджуваного періоду майже не змінилася. Відповідно із нарощуванням виручки від реалізації продукції спостерігаються позитивні тенденції стосовно фондоддачі, розмір якої у 2016 році збільшилась у порівнянні з 2014 роком на 0,29 грн., або на 45,3%.

У загальній структурі активів підприємства значну питому вагу займають саме необоротні активи – 67,4%, серед яких основним засобам відводиться 93,5%, питома вага основних засобів у загальній сумі активів підприємства – 63%

Основні засоби підприємства представлені дуже великою кількістю та структурою. Найбільшу питому вагу у структурі основних засобів займають будівлі та споруди – 46,5%, серед активної частини виділяються такі її складові як машини та обладнання, питома вага яких становить 51-52%. Загальний обсяг основних засобів на підприємстві за 2014-2016 роки зріс на 9814 тис. грн., що відбулося переважно за рахунок збільшення таких складових, як: будівлі, споруди, передавальні споруди на 11438 тис. грн. та машини та обладнання – на 1962 тис. грн. Проте, поряд із збільшенням цих складових відбулося зменшення транспортних засобів на 5467 тис. грн.

Результати аналізу технічного стану свідчать про те, що зменшуються коефіцієнти зносу в динаміці і відповідно збільшуються коефіцієнти придатності. Зношуваність основних засобів на кінець 2016 року становила 38,9%, тобто знос дорівнює більше 1/3 вартості. І все це відбувається в умовах зростання первісної вартості основних виробничих засобів у 2016 році. Аналіз показників руху основних засобів ТОВ «ЦЕМЕНТ» свідчить кожного року відбувалось незначне оновлення основних засобів. Відповідно із нарощуванням виручки від реалізації продукції спостерігаються позитивні тенденції стосовно фондоддачі, розмір якої у 2016 році збільшилась у порівнянні з 2014 роком на 0,29 грн., або на 45,3%.

Аналіз практики бухгалтерського обліку на ТОВ «Цемент» показав, що в цілому облік товариства організовано відповідно до вимог Закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» та положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Для ведення обліку ТОВ «Цемент» використовує комп'ютеризовані програми «1С:Підприємство 8.2.» та Податкова звітність на ТОВ «Цемент» складається з використанням програм «М.Е.Дос» і «OPZ звітність».

Основні принципи обліку основних виробничих засобів на ТОВ «Цемент» визначено в Наказі «Про облікову політику», яким затверджено робочий план рахунків на підприємстві.

На підприємстві ТОВ «ЦЕМЕНТ» використовуються первинні документи з обліку основних засобів, які регламентовано Наказом Міністерства фінансів України від 13.09.2016 р. № 818 «Про затвердження типових форм з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору та порядку їх складання», основними з яких є Акт введення в експлуатацію основних засобів, «Акт приймання-передачі (внутрішнє переміщення) основних засобів», Акт на списання об'єкта основних засобів (часткової ліквідації), Акт приймання - здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів та ін. Дослідивши порядок систематизації інформації, яка стосується обліку основних засобів на ТОВ «ЦЕМЕНТ», було встановлено, що окремі типові форми первинних документів на підприємстві не використовуються. Це, наприклад, інвентрані картки обліку об'єкта основних засобів, де в обов'язковому порядку повинні бути зазначені зміни у вартості об'єктів основних засобів.

Для обліку і узагальнення інформації про наявність та рух власних або отриманих на умовах фінансового лізингу об'єктів і орендованих цілісних майнових комплексів, які віднесені до складу основних засобів, інвестиційної нерухомості на ТОВ «ЦЕМЕНТ» рахунок 10 «Основні засоби» з відкриттям у робочому Плані рахунків окремих субрахунків для більш ретельної деталізації інформації щодо окремих об'єктів основних засобів на підприємстві.

Вартість основних засобів, які знаходяться в користуванні підприємства на дату звітного періоду, знаходить своє відображення у I розділі «Необоротні активи» форми №1 за статтею 1011 «Первісна вартість», статтею 1010 «Залишкова вартість» (первісна вартість за вирахуванням зносу), сума зносу – за статтею 1012 «Знос». Вартість виготовлених або придбаних основних засобів,

але ще не введених в експлуатацію, відображається за статтею «Незавершені капітальні інвестиції».

Доходи та витрати, отримані підприємством від реалізації основних засобів або їх списання, відображаються у формі №2 «Звіт про фінансові результати» за відповідними статтями «Інші доходи» та «Інші витрати».

На ТОВ «ЦЕМЕНТ» обов'язково проводиться щорічно аудит. Аудиторська фірма надає свій аудиторський висновок який згодом зберігається у фінансового директора.

На підприємстві ТОВ «ЦЕМЕНТ» є окремий відділ управління контролем (ВУК). Даний відділ функціонує згідно до правил SOX.

З метою перевірки фактичної наявності основних засобів на ТОВ «ЦЕМЕНТ» відповідно до Наказу керівника проводиться інвентаризація В ході перевірки було виявлено, що при визначенні первісної вартості комп'ютера було помилково включено до вартості ПДВ. Дана помилка вплинула на правильність складання форм звітності та на нарахування амортизації. Також було встановлено перевищення первісної вартості побудованих основних засобів.

Оцінка обліку основних засобів на рахунках бухгалтерського обліку виявила певні недоліки. Помилки в обліку основних засобів при реалізації основних засобів пов'язані з тим, що відображення бухгалтерських операцій відбувається за старою схемою. Це в незначній мірі впливає на інформацію у фінансовій звітності. Для вирішення цієї проблеми доцільно використовувати субрахунки 977 «Інші витрати звичайної діяльності» та 746 «Інші доходи від звичайної діяльності» відповідно.

Для нарахування амортизації в обліковій політиці ТОВ « ЦЕМЕНТ» варто розробити компетентний підхід, який мав би на меті нарахування амортизації на кожную частину об'єкта основних засобів окремо, якщо ці окремі частини об'єкта мають різний термін експлуатації, що впливає на строки їх зношення.

На ТОВ «ЦЕМЕНТ» використання одного прямолінійного методу для розрахунку амортизації основних засобів є недоцільним для здійснення оптимальної амортизаційної політики. Доцільно додатково використовувати на

ТОВ «ЦЕМЕНТ» виробничий метод нарахування амортизації для вантажних автомобілів, так як знос їх в основному залежить від інтенсивності використання, так як вони виконують визначений обсяг робіт (перевезень). Покращило би бухгалтерський облік основних засобів застосування прискорених методів амортизації для об'єктів основних засобів, які швидко морально застарівають, або у міру старіння яких значно збільшуються витрати на їх ремонт та технічне обслуговування (транспортні засоби, комп'ютери).

Важливим для ефективного розвитку ТОВ «ЦЕМЕНТ» є впровадження дієвих заходів щодо управління ефективністю використання основних засобів.

З метою забезпечення стабільного розвитку підприємству ТОВ ЦЕМЕНТ» рекомендовано впровадження ефективної системи внутрішнього контролю основних засобів, яка включає: аналіз основних засобів підприємства за минулий період; аналіз структури та стану основних засобів; контроль за формуванням амортизаційної політики підприємства; контроль за своєчасним оновленням основних засобів підприємства; контроль за використанням основних засобів підприємства; внутрішній контроль використання основних засобів. Особливо це стосується активної частини основних засобів підприємства, яка у загальній структурі займає вагомую долю та задіяна у виробничому процесі.

Вирішення досліджених проблем дозволить ефективно здійснювати бухгалтерський облік основних засобів, підвищить ефективність виробництва, і тим самим підтримає конкурентоспроможність підприємства, та буде сприяти нарощуванню його економічного потенціалу. Впровадження до практичної діяльності підприємства всіх запропонованих рекомендацій дасть змогу усунути вищезазначені недоліки й зробити облік, аудит та аналіз більш прозорим, оперативнішим й таким, що відповідатиме чинній законодавчо-нормативним базі України й міжнародним стандартам.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агрес О.Г. Економічна ефективність використання основних засобів сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. ... к. е. н. : 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)»; Львівський нац. аграр. ун-т. Львів, 2013. 20 с
2. Блонська В.І. Діагностика управління капіталом підприємства. Науковий Вісник НЛТУ України. 2015. Вип. 19. с. 252-258.
3. Бондар М.І. Облік і аудит основних засобів (на матеріалах аграрних підприємств Київської області): автореф. дис. ... канд. ек. наук : спец. 08.06.04. Київ, 2011. 23 с.
4. Бондаренко Н.М. Шачаніна Ю.А. Організація внутрішньогосподарського контролю використання основних засобів на підприємстві та шляхи його вдосконалення. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. Випуск 23. Частина 3. С. 119-122.
5. Бондаренко Н.М., Бідняк К.І. Організація внутрішньогосподарського контролю використання основних засобів на підприємстві. *Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова*. 2015. Т. 20. Вип. 1/1. С. 157-160
6. Брік С. В., Пинтя Г. К. Нові підходи до обліку основних засобів та ефективність обліку основних засобів у сучасних умовах. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2016. № 13 (1185). С.76 –78.
7. Бутинець Т. А. Основні засоби: точка зору економіста. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2012. Випуск №28. С. 22–36.
8. Бутинець Т. А. Внутрішній аудит основних засобів: виявлення типових порушень в обліку. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу, Сер.: Бухгалтерський облік, контроль і аналіз*. 2014. Вип. 3. С. 3–12.
9. Бухгалтерський облік в Україні. Від теорії до практики / За ред. А.М. Коваленко. Дніпропетровськ : Баланс-Клуб, 2006. 1024 с.

10. Воськало Н. М. Особливості відображення в обліку та звітності інформації про необоротні активи. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка*. 2015. Вип. 1 (2). С. 317 – 320.

11. Гавриловська Л.М. Проблемні аспекти обліку основних засобів в умовах процесу адаптації вітчизняної системи бухгалтерського обліку до міжнародних стандартів. *Економічний аналіз*. 2015. Том 22, №1. С.156-163.

12. Гнатенко Є.П. Алгоритм аналізу основних виробничих засобів на підприємстві. *Економічний аналіз: зб. наук. пр. Тернопіль: ВПЦ ТНЕУ «Економічна думка»*, 2016. т. 26. № 1. с. 99-105.

13. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. / Верховна Рада України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 15.03.2019).

14. Гуля В.С. Особливості здійснення внутрішнього контролю використання основних засобів на підприємстві. *Вісник студентського наукового товариства «Ватра»*. 2015. Випуск 22 С. 91-102.

15. Гуцаленко Л.В. Коцупатрий М.М., Марчук У.О. Внутрішньогосподарський контроль: навчальний посібник. К: «Центр учбової літератури», 2014. 496 с.

16. Гуцаленко Л.В, Гловюк А.С, Ковальчук І.В. Організація обліку та аудиту основних засобів. *Науковий вісник Мукачівського Державного університету. Серія: Економіка і суспільство*. 2017. Випуск № 8. С. 741-747. URL: http://economyandsociety.in.ua/journal/8_ukr/123.pdf. (дата звернення: 14.04.2019).

17. Данилюк Н.М., Мирончук О.Р. Теоретичні аспекти політики управління основним капіталом на підприємстві в сучасних умовах. *Молодий вчений*. 2018. № 11 (63). С. 1107-1110.

18. Даценко Г.В., Андрієць Т.В. Контроль основних засобів та шляхи його вдосконалення. *Економічні науки*. 2012. № 7. С. 27-29.

19. Дерун І. А. Обліково–аналітичне забезпечення управління необоротними активами : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09. Київ, 2015. 192 с.

20. Жадан Т. А. Лозова Н. В. Економічна сутність основних засобів підприємства: обліковий аспект. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Випуск 8. С. 1112 – 1116.

21. Загородиш А.Г., Усач Б.Ф., Хом'як Р.Л. Бухгалтерський облік та аудит підприємницької діяльності : навчальний посібник. Львів : 2008, 208 с.

22. Єлісеєва О. К., Яресько А. М. Методи оцінки основних засобів в умовах законодавчих змін: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Економічний форум*. 2017. №1. С.223 – 229.

23. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show /z0893-99> (дата звернення 15.03.2019).

24. Касич А.О., Телешун А. А. Проблеми обліку основних засобів в сільському господарстві. *Фінансовий простір*. 2016. № 3 (23). С. 89-95.

25. Кафка С. М., Степанюк О. С. Методичні підходи до обліку операцій з надходження необоротних активів. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2014. № 797. С. 225–234.

26. Кириченко Є. О. Організація обліку основних засобів на підприємстві. *Управління розвитком*. 2014. №9. С. 61 – 63.

27. Колісник О.П. Поліщук М.С. Формування елементів облікової політики щодо основних засобів. *Вісник Мукачівського державного ун-ту. Серія: Економіка і суспільство* 2017. Випуск № 8. с. 1152-1157.

28. Котиґа Т.В. Організаційно-методичні аспекти обліку основних засобів *Напрями розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації*. Тези доповідей V Міжнародної студентської науково-практичної інтернетконференції. – Одеса: ОНЕУ, 2019. С.73-75

29. Кузіна Р. В. Деякі питання корисності інформації щодо основних засобів компаній корпоративного сектору економіки. *Економіка: реалії часу*. 2015. №2. С. 188–194.

30. Кузьома В.В. Проблемні аспекти та напрями удосконалення обліку основних засобів в аграрних підприємствах. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського*. 2015. Випуск 4. С. 1080 – 1083. URL : <http://global-national.in.ua/archive/4-2015/231.pdf> (дата звернення: 20.04.2019).

31. Кучеренко Т.Є. МСБО 16 «Основні засоби» відповідно до національних стандартів і Податкового законодавства. *Збірник наукових праць Уманського НУС*. 2016. Випуск 88, Частина 2. С. 33-39. URL : <http://www.journal.udau.edu.ua/assets/files/88/eko/ukr/3.pdf>. (дата звернення: 20.04.2019).

32. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби». URL: www.minfin.gov.ua/document/92427/МСБО_16.pdf (дата звернення: 21.04.2019).

33. Мішура В.Б., Спіцин А.Є. Еволюція поняття, класифікація та економічна сутність основних засобів. *Научний вестник ДГМА*. № 2 (23Е), 2017. С. 148-154.

34. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.13р № 73. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 6.04.2019).

35. Неміш Ю.В. Поняття «основні засоби» у сучасних наукових дослідженнях. *Аграрна економіка*. 2012. Т. 5. № 3–4. С. 181–187.

36. Пиріжок Є.С., Кулікова Н.Т. Поняття «основні засоби» та канали їх вибуття на підприємстві *Міжнародний збірник наукових праць «Проблеми теорій та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу»*. 2011. Випуск 2 (20). С. 397–405.

37. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 09.12.99р. № 1591. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11> (дата звернення: 21.04.2019).

38. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI / Верховна Рада України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. (дата звернення: 18.03.2019).

39. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 7 «Основні засоби»: Наказ Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92, зі змінами та доповненнями від 3 вересня 2012 р. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=z0288-00> (дата звернення: 21.03.2019).

40. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.11.2003 р. №617 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1054-03> (дата звернення: 21.03.2019).

41. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 28 «Зменшення корисності активів»: Наказ Міністерства фінансів від 24.12.2004 р. №817 URL: <http://dtk.com.ua/show/1cid062.html> (дата звернення: 21.03.2019).

42. Про аудит фінансової діяльності та аудиторську діяльність: Закон ВРУ від 21.12.2017р. № 2258 – VIII / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19> (дата звернення: 22.02.2019).

43. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон ВРУ від 16.07.99р. №996-XIV / Верховна Рада України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. (дата звернення: 22.02.2019).

44. Про затвердження типових форм первинного обліку: Наказ Міністерства статистики України від 29.12.1995р. № 352. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FIN321.html (дата звернення: 21.04.2019).

45. Про затвердження методичних рекомендацій по заповненню форм фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів України від 28.03. 2013р. №

433. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF13020.html (дата звернення: 15.04.2019).

46. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів: Наказ Міністерства фінансів України від 30 вересня 2003 року № 561. URL: <http://zakon.golovbukh.ua/regulations/1521/8199/8200/461727/> (дата звернення: 21.04.2019).

47. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879. URL: <https://zakon.help/law/879/> (дата звернення: 20.04.2019).

48. Про затвердження типових форм з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору та порядку їх складання: Наказ Міністерства фінансів України від 13.09.2016 р. № 818. URL: <https://zakon.help/law/818/#n40> (дата звернення: 20.04.2019).

49. Радіонова Н. Й., Ременюк Л. М. Шляхи удосконалення бухгалтерського обліку і контролю основних засобів. *Ефективна економіка*. 2015. № 11. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4548>. (дата звернення: 26.04.2019).

50. Руденко Л. М. Відмінності в обліку основних засобів за МСБО 16 і П(С)БО 7 [Електронний ресурс] / Л. М. Руденко // *Бизнес и налоги*. – Режим доступу: <http://biznesinalogi.com/vidminnosti-voblikuosnovnixzasobiv-za-msbo-16-i-psbo-7>. (дата звернення: 26.04.2019).

51. Самбурська Н. І. Обліково–аналітичне забезпечення управління основними засобами: теорія і практика (на прикладі підприємств водопровідно–каналізаційного господарства) : монографія . Полтава: РВВ ПУЕТ, 2015. с. 289.

52. Степаненко О. І., Чернишенко Я. Г. Теоретично–практичні підходи до процесу документування облікової інформації про основні засоби підприємства: сучасність та перспективи розвитку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2015. Випуск 15. Частина 3. С.155–161.

53. Стригуль Л. С. Шляхи удосконалення організації обліку і аудиту основних засобів на підприємстві *Вісник НТУ «ХПІ»*. : зб. наук. пр. темат. вип.: *Технічний прогрес і ефективність виробництва*. 2014. № 32 (1075). С. 48 – 51.

54. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський учет на підприємствах України с разными формами собственности : учеб.-метод. посіб. Киев : «А.С.К.», 1998. С. 139–204.

55. Чабанюк О.М. Економічний зміст основних засобів як об'єкта обліку і контролю. *Науковий вісник НЛТУ України. Збірник науково-технічних праць*. – 2013. – Вип.23. 4. – С. 292-296.

56. Щирська О. В. Облік і внутрішній контроль амортизації основних засобів: теорія і методологія: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами діяльності)». Київ, 2013. 20 с.

57. Шуліка Ю.О., Лищенко О.Г. Удосконалення обліку й аудиту основних засобів на прикладі ДП «Гірник». *Держава та регіони: Економіка та підприємництво*. 2010. №4. С. 201-205.

58. Яременко Л. М. Теоретичні підходи до сутності та класифікації основних засобів. *Економічний вісник університету*. 2015. Випуск № 27/1. С. 144 – 148.

59. Яцунська О. С. Облік основних засобів за стадіями життєвого циклу : монографія. Херсон : ФОП Грінь Д. С., 2017. 188 с.

60. Яловега Л.В. Облік витрат на ремонт та поліпшення основних засобів: бухгалтерський і податковий аспект. *Збірник Полтавської державної аграрної академії*. 2013. № 10(4). С. 460-466.

ДОДАТКИ